

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. Dagmar Bastlovou v právní věci žalobce **L. B.**, narozeného XXXXX, bytem XXXXX, , zastoupeného Mgr. Zuzanou Durajovou, Brno, Burešova 6, Liga lidských práv/MDAC, PSČ 602 00, obecnou zmocněnkyní, proti žalované **Psychiatrické léčebně**, příspěvkové organizaci, Brno – Černovice, Húskova 2, IČ 00160105, zastoupené JUDr. Ing. L.m Prudilem, Ph.D., advokátem, se sídlem v Brně, Bašty 8, PSČ 602 00, o ochranu osobnosti s náhradou nemajetkové újmy ve výši 400.000,- Kč,

t a k t o :

- I. Návrh žalobce, aby žalované byla uložena povinnost písemně se mu omluvit omluvou ve znění: „Vážený pane B., ve dnech 9.-10.2.2007 v Psychiatrické léčebně Brno Černovice došlo k zásahu do Vaší lidské důstojnosti v důsledku přikurtování. Za tento zásah do Vašeho práva na ochranu osobnosti se Vám tímto omlouváme.“, se **zamítá**.
- II. Návrh žalobce, aby žalované byla uložena povinnost zaplatit mu náhradu nemajetkové újmy ve výši 400.000,- Kč, se **zamítá**.
- III. Žalobce je povinen zaplatit žalované náhradu nákladů řízení ve výši 31.440,- Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalované JUDr. Ing. L. Prudila, Ph.D., advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

Procesní stanoviska účastníků

Žalobce se žalobou podanou u Krajského soudu v Brně dne 8.12.2008, doplněnou dne 5.10.2010, 23.11.2010, 19.1.2012 domáhal po žalované písemné omluvy ve znění „Vážený pane B., ve dnech 9.-10.2.2007 v Psychiatrické léčebně Brno Černovice došlo k zásahu do Vaší lidské důstojnosti v důsledku přikurtování. Za tento zásah do Vašeho práva na ochranu osobnosti se Vám tímto omlouváme.“, dále žádal zaplacení náhrady nemajetkové újmy ve výši 400.000,- Kč. V popisu skutkového děje žalobce uvedl, že dne 9.2.2007 byl proti své vůli přijat do Psychiatrické léčebny Brno – Černovice a umístěn na protialkoholní záchytnou stanici. Do léčebny byl převezen na podnět Policie ČR, hlídka jej viděla, jak si jde nakoupit do místní Večerky oblečený pouze do dlouhého svetru, bez kalhot. K situaci dle tvrzení žalobce došlo tak, že po dlouhé cestě z Itálie, kde byl navštívit svou matku, se necítil dobře, vzal si postupně větší než předepsanou dávku léku Akineton, který užívá na zmírnění obtíží způsobených předchozí medikací. Na záchytnou stanici byl žalobce přivezen, neboť se u něj z důvodu předávkování léky zřejmě výrazněji projevíly některé z vedlejších účinků (např. závratě, malátnost, neklid, strach, zmatenost, blouznění, poruchy paměti, halucinace, nervozita, rozšíření zornic). Tyto příznaky policisté a lékaři vyhodnotili tak, že je pod vlivem drog. V psychiatrické léčebně byl žalobce přikurtován k posteli na obou zápěstích, na krku, kolenou a kotnících. Zaměstnanci léčebny při kurtování jednali se žalobcem hrubě, klekli mu na hrudník a verbálně jej napadli. Po dobu více než deseti hodin, kdy byl žalobce přikurtován, jej nepřišel nikdo zkontrolovat. Žalobce se snažil z kurtování uvolnit, měl špatně prokrvené končetiny, silnou bolest v krku, měl pocit, že se dusí. Následující den byl přemístěn na jednotku intenzivní péče Psychiatrické léčebny Brno – Černovice, vyšetřil ho zde i neurolog, ten ve své zprávě konstatoval středně těžké, těžké až velmi těžké poškození prstů obou rukou v důsledku kurtování, doporučil fyzikální terapii a rehabilitaci. Z léčebny byl žalobce definitivně propuštěn dne 1.7.2007. Žalobce následně podal na pracovníky léčebny trestní oznámení, v rámci trestního řízení byl vypracován znalecký posudek MUDr. B. V., soudním znalcem z oboru neurologie, který vyslovil závěr, že zranění horních končetin žalobce odpovídají mechanismu vzniku, jak jej žalobce popsal, jsou přímým důsledkem kurtování v Psychiatrické léčebně Brno – Černovice v noci ze dne 9.2. na 10.2.2007. Zásah do své osobní svobody shledává žalobce v tom, že kurtování nemělo žádnou oporu v zákoně, použití omezujících prostředků, ke kterým patří i kurtování, bylo upraveno pouze metodickým pokynem Ministerstva zdravotnictví č. 1/2005, avšak ani podmínky stanovené tímto metodickým pokynem nebyly splněny. Podle pokynu použití omezujících prostředků je odůvodnitelné pouze tehdy, když nelze nalézt odstranitelnou příčinu chování pacienta a v situacích, kdy je riziko z chování pacienta příliš vysoké, přínos při použití omezovacích prostředků musí být vyšší než jejich riziko. Zásah do osobní svobody žalobce použitím omezujících prostředků nezbytně

nutný nebyl, v době přijetí do Psychiatrické léčebny byl klidný, po celou dobu pobytu se nechoval agresivně ani násilně, jediným uváděným důvodem pro kurtování žalobce byl „neklid“ až v 5.30 hodin ráno 10.2.2007. Ošetřovatelé se nepokusili vyčerpat jiné méně restriktivní možnosti zklidnění, měli se pokusit o manuální zklidnění žalobce, příp. ho umístit do izolační místnosti, při dvou službu konajících ošetřovatelích to bylo zvládnutelné. I pokud by kurtování bylo zpočátku nezbytné, mělo být ukončeno po několika minutách. Stav žalobce nebyl kontrolován, kurtování trvalo nepřiměřeně dlouho, k zásahu do lidské důstojnosti žalobce došlo hrubým jednáním ošetřovatelů, kteří kurty upevňovali, jeden z nich mu klekl na hrudník a řekl: „Hajzle, máš, cos chtěl.“ Žalobce byl ponechán v místnosti sám, nemohl se dovolat pomoci, všechny tyto okolnosti vyvolaly u žalobce pocity ponížení, nespravedlnosti, úzkosti, zoufalství a bezmoci, použití omezovacích prostředků mu způsobilo i závažné zranění horních končetin. Žalobce studoval hru na violoncello na konzervatoři a plánoval kariéru hráče na tento nástroj. Kvůli psychiatrickým hospitalizacím musel studium přerušit, zranění, která utrpěl v důsledku kurtování, měla na jeho schopnost hrát na violoncello zásadní význam.

Ve vyjádření ke stanovisku žalované ze dne 5.10.2010 žalobce doplnil skutková tvrzení tak, že jeho hrdlo bylo zapáleno kvůli zvýšené tělesné teplotě, ne v důsledku upevnění kurtu na krku, netvrdí tedy, že popruhy kurtovacího setu byly upevněny i na krku.

Při jednání soudu dne 19.1.2012 žalobce vymezení předmětu sporu dále upřesnil tak, že za neoprávněný zásah do svých osobnostních práv ze strany žalované považuje „kurtování na protialkoholní záchytné stanici při hospitalizaci z 9.2. na 10.2.2007“, újma na osobnostních právech žalobce spočívá ve snížení jeho důstojnosti při tomto kurtování, tím došlo k zásahu do jeho vážnosti ve společnosti, a to ve značné míře, proto požaduje omluvu a náhradu nemajetkové újmy ve výši 400.000,-Kč“. Žalobu o náhradu škody na zdraví pro bolestné a ztížení jeho společenského uplatnění samostatně u Městského soudu v Brně nepodal, ani v tomto řízení neuplatňuje nároky, které by měly být požadavkem na náhradu škody na zdraví. Pokud v rámci vyličení skutkových tvrzení žalobce poukazoval na zranění, která patrně v důsledku kurtování utrpěl, tak to bylo v rámci dokreslení neadekvátnosti užití předmětného omezovacího prostředku (kurtu). Žalobce uvedl, že podal stížnost u Evropského soudu v pro lidská práva, kde má být řešena otázka tohoto zásahu do osobnostních práv žalobce, stížnost je vedena proti České republice pod číslem 37679/08. Žalobce k doplnění skutkových tvrzení při jednání soudu dne 19.1.2012 také uvedl, že není omezen či zbaven způsobilosti k právním úkonům. Opakovaně byl hospitalizován na psychiatrických klinikách, zejména v Itálii, a to z toho důvodu, že potřeboval „upevnění sdílení si srozumění autority v rodině“. V Itálii mu byl po hospitalizaci na místní klinice předepsán lék Akineton, protože se u něho v důsledku užívání několika léků v předcházejícím období projevila svalová atrofie – choroba, při které se u něho objevovala křeč ve svalstvu. Mělo se jednat o krátkodobou léčbu lékem Akineton, užíval ho od ledna 2007 do 9.2.2007, lék měl doužívat, ale po uvedeném datu se

k němu již nevrátil. Lékař v Itálii mu ho předepsal k užívání v dávkování 1 x ráno, 1 x v poledne, 1 x večer, žalobce byl poučen o účincích léku, jak ho má užívat, po jak dlouhé období. Večer dne 8.2.2007 si Akineton nevzal, způsobilo mu to depresi, měl ztuhlé svalstvo celého těla. Po návratu do České republiky asi v 01.00 hodin šel spát, po probuzení si vzal dva prášky, odpoledne další, v rámci celého odpoledne to bylo celkem 7 těchto léků, sledoval účel, aby se mu uvolnilo svalstvo celého těla. Byl si vědom toho, že uvedený lék v takovém množství brát nemá. Lék mu nebyl předepsán proto, že by u něho byla zjištěna Parkinsonova nemoc, neměl lék užívat dlouhodobě. Léčba měla být krátkodobá pro minimalizaci stavů křečí, které se u něho začaly projevovat. Nejvíce se křeče týkaly zápěstí rukou, lék měl proto hlavně sloužit ke zvýšení hybnosti obou rukou a odstranění křečí v zápěstí. Žalobce doplnil skutková tvrzení v tom směru, že hru na violoncello studoval na konzervatoři v Brně v období od roku 2000 do roku 2004, školu nedokončil, neodmaturoval, v roce 2003 také studoval hru soukromě v Miláně, byla to pouze příprava pro nultý ročník milánské konzervatoře, nikdy nebyl zaměstnán v oboru, kde by předmětem jeho činnosti byla hra na violoncello, někdy si pouze touto hrou přivydělával, aby nemusel soustavně pracovat. Potíže s hybností zápěstí měl žalobce již v prosinci 2006, nemohl z tohoto důvodu ani vydržet ve škole, tehdy studoval ekonomickou školu v J.

Žalovaná navrhl, aby žalobcem podaná žaloba byla v celém rozsahu zamítnuta. Uvedla, že činí nesporným tvrzení, že žalobce byl přijat na protialkoholní záchytnou stanici dne 9.2.2007 na základě svého chování v prodejně potravin, kam byla přivolána hlídka Policie ČR. Žalobce v žalobě své chování v prodejně popisuje způsobem značně zjednodušujícím, sama skutečnost, že přišel do prodejny pouze ve svetr, bez kalhot, by neodůvodňovala zásah hlídky Policie ČR a následný transport vozidlem Zdravotnické záchranné služby Jihomoravského kraje. Podle záznamu z tohoto výjezdu dne 9.2.2012 byl žalobce přepravován na nosítkách, transportován v sedě za fyzického omezení popruhy. Žalovaná nepovažuje za pravdivé tvrzení žalobce, že jeho stav byl policisty a lékaři mylně vyhodnocen tak, že byl pod vlivem drog. Sám žalobce uvádí, že se předávkoval lékem Akineton, což je léčivý přípravek, jehož nadměrné užití je zdraví škodlivé a má pak stejné účinky jako některé drogy. Vyhodnocení stavu žalobce za strany policistů i lékařů bylo tedy zcela adekvátní. Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě potvrdila, že ke zvládnutí psychomotorického neklidu byl žalobce v psychiatrické léčebně omezen kurty, tyto byly použity zcela lege artis, jejich použití odůvodňoval žalobcův zdravotní stav. U žalobce nebylo možno použít omezení prostřednictvím medikamentů, neboť nebylo v tu chvíli známo, čím se přivedl do stavu, ve kterém byl do léčebny přijat, nebylo tedy možno nasadit léky, které by příp. mohly žalobcův stav i zhoršit. Žalobce navíc odmítal odběr krve, test na zjištění příp. opojení alkoholem, nekomunikoval, stav byl vyhodnocen jako pravděpodobná intoxikace neznámou psychotropní látkou. Jakákoliv aplikace léků „naslepo“ mohla vést k přímému ohrožení žalobcova života, bylo by nutno ji vyhodnotit jako postup non lege artis. Tvrzení žalobce, že s ním bylo jednáno hrubě, že byl verbálně napadán, je nepravdivé. Důrazně se žalovaná ohradila proti nepravdivému tvrzení žalobce, že „kvůli příliš utaženému kurtu na krku měl žalobce

pocit, že se dusí“. Kurtovací sety vůbec neumožňují kurtování kolem krku. Je to tvrzení naprosto nesmyslné a svědčí o tom, že žalobce sám neví, co se s ním dělo. Žalobce byl kurtován po dobu nezbytně nutnou, za stálého sledování zdravotnickými pracovníky, opakovaně bylo kontrolováno prokrvení končetin, během této doby nedošlo k žádnému poškození žalobce, tedy ani k poškození hybnosti jeho horních končetin. Žalobce v žalobě neuvedl, že byl kurtován i při převozu do psychiatrické léčebny, jak je uvedeno v záznamu o výjezdu ZZS JmK. Pokud jde o výsledky šetření, které na základě žalobcova trestního oznámení prováděla Policie ČR, žalobce si z něj vybírá jen to, co podporuje jeho tvrzení, zcela opomíjí tu část usnesení Policie ČR o odložení věci ze dne 11.12.2007, ve kterém se uvádí, že ošetřující lékař MUDr. J. H. uvedl (po řádném zákonném poučení), že v době umístění na protialkoholní záchytné stanici žalobce nevykazoval jakákoliv poranění a že kontroly kurtování byly řádně prováděny, totéž pak potvrdila paní P. a pan M., kteří se podíleli na ošetření žalobce. Znalecký posudek MUDr. B. V., který byl vypracován na žádost Policie ČR, postrádá základní náležitosti znaleckého posudku, zejména pak to, z jakých údajů znalec vycházel, zda měl k dispozici kompletní zdravotnickou dokumentaci, zda žalobce vůbec viděl a vyšetřil ho, kdy se tak stalo. Posudek byl vypracován po jedenácti měsících od žalobcovy hospitalizace, pokud znalec žalobce osobně vyšetřil a viděl, nemůže vůbec konstatovat, že k poškození došlo v noci z 9.2.2007 na 10.2.2007. Zásadní námitku žalovaná vznáší proti odbornému zaměření znalce, neboť se jedná o znalce se specializací neurologie, k úrazům a mechanismu jejich vzniku se mohou zásadně vyjadřovat lékaři se specializací soudního lékařství, nikoliv neurolog. Žalovaná uvedla, že žalobce pouze tvrdí určité skutečnosti, aniž nabízí důkazy k jejich prokázání, některá tvrzení jsou naprosto lživá (kurty okolo krku), což významně snižuje věrohodnost i tvrzení dalších. Žalovaná vyjádřila také nesouhlas se základní žalobcovou argumentací, že kurtování nemá oporu v zákoně, že jeho aplikace je nezákonná a je nepřiměřeným zásahem do osobní svobody. Základní právní úprava poskytování zdravotní péče je dána článkem 4 Úmluvy o lidských právech a biomedicíně (č.96/2001 Sb.m.s.) a § 11 odst. 1 zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, v platném znění. Oba předpisy odkazují na současné dostupné poznatky lékařské vědy a na profesní standardy. Žalované není znám jakýkoliv obecně závazný právní předpis, který by zakazoval omezení pacienta za pomoci kurtování. Žalovaná nepochybně, že kurtování musí být používáno tam, kde je to medicínsky odůvodněno a na dobu nezbytně nutnou, dokud není možno pacientův zdravotní stav zvládnout jinými prostředky nebo jiným způsobem. Žalobce však v tomto sporu konkrétně neuvedl, jak u něj nebyla kriteria použití kurtů naplněna, zůstává jen u tvrzení o nezákonnosti a nepřiměřenosti použití omezujících prostředků, nepředkládá žádný důkaz, který by svědčil o neoprávněnosti zásahu do jeho osobnostní sféry. Pokud žalobce odkazuje na lékařskou zprávu neurologa MUDr. I. Č. ze dne 15.2.2007, kde lékař uvádí, že paréza žalobcových horních končetin má kompresní původ, pak údaj, že žalobce byl kurtován, je převzat z jeho sdělení, za pozornost stojí záznam v této zprávě, kde se podává, že žalobce byl opakovaně hospitalizován pro popáleniny obou zápěstí. O této skutečnosti se žalobce v podané žalobě nezmiňuje, ačkoliv je to pro posouzení jeho zdravotního stavu významné (stěžuje si na omezení

hybnosti horních končetin). Žalovaná neuznává, že by se dopustila neoprávněného zásahu do osobnostních práv žalobce, odmítá proto jeho požadavek na omluvu a poskytnutí náhrady nemajetkové újmy, požadavek na zaplacení částky 400.000,- Kč jde vysoce nad rámec částek, které jsou v obdobných sporech v České republice případně přiznávány.

Občanské soudní řízení poskytuje ochranu právům účastníků především tím, že se v něm projednávají a rozhodují spory a jiné právní věci. Soudy přitom nemohou opomíjet, že je v zájmu účastníků, aby jejich rozpory byly vyřešeny dohodou, která nejvíce skýtá do budoucna záruku, že se neshody nebudou opakovat (Drápal, L., Bureš, J. a kol., Občanský soudní řád I., Komentář, I. vydání, Praha : C. H. Beck, 2009, 642 s.).

Pokus soudu o **smír** ve smyslu ustanovení § 99 odst. 1 o.s.ř. dopadl s ohledem na postoj žalobce neúspěšně, účastník setrval na zaplacení částky 400.000,- Kč.

Interpretovaná ustanovení a předpisy:

Nedotknutelnost osoby a jejího soukromí je zaručena. Omezena může být jen v případech stanovených zákonem (čl. 7 odst. 1 Listiny základních práv a svobod).

Pokud je klinickým a laboratorním vyšetřením zjištěno, že ošetřovaná osoba není ohrožena na životě selháním základních životních funkcí, ale pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky nekontroluje své chování, a tím bezprostředně ohrožuje sebe nebo jiné osoby, veřejný pořádek nebo majetek, nebo je ve stavu vzbuzujícím veřejné pohoršení, **je tato osoba povinna se podrobit ošetření a pobytu v záchytné stanici po dobu nezbytně nutnou k odeznění akutní intoxikace** (§ 17 odst. 2 zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění platném do 31.12.2008).

Každý má právo, aby byla zachována jeho lidská důstojnost, osobní čest, dobrá pověst a chráněno jeho jméno (čl. 10 odst. 1 LZPS).

Jakýkoliv zákrok v oblasti péče o zdraví, včetně vědeckého výzkumu, je nutno provádět v souladu s příslušnými profesními povinnostmi a standardy (čl. 4 Úmluvy o lidských právech a biomedicíně – sdělení č. 96/2001 Sb. m. s.).

Zdravotní péči poskytují zdravotnická zařízení státu, obcí, fyzických a právnických osob v souladu se současnými dostupnými poznatky lékařské vědy (§ 11 odst. 1 věta první zákona č. 20/1966 Sb., v platném znění).

Fyzická osoba má právo na ochranu své osobnosti, zejména života a zdraví, občanské cti a lidské důstojnosti, jakož i soukromí, svého jména a projevů osobní povahy (§ 11 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „obč. zák.“).

Fyzická osoba má právo se zejména domáhat, aby bylo upuštěno od neoprávněných zásahů do práva na ochranu její osobnosti, aby byly odstraněny následky těchto zásahů a aby jí bylo dáno přiměřené zadostiučinění (§ 13 odst. 1 obč. zák.).

Občanskoprávní odpovědnost (sankce) za neoprávněný zásah do práva na ochranu osobnosti podle § 13 obč. zák. předpokládá splnění těchto podmínek:

- a) neoprávněný zásah do chráněného osobnostního práva fyzické osoby, který je objektivně způsobilý porušit či ohrozit osobnost fyzické osoby,
- b) újma na osobnosti fyzické osoby (nemajetková újma) v její osobní fyzické, psychické, sociální integritě, v určitých případech musí tato újma spočívat ve snížení důstojnosti nebo vážnosti fyzické osoby ve značné míře,
- c) příčinná souvislost mezi a) a b), tj. jestliže zásah újmu skutečně bezprostředně vyvolal.

Nesplněním jakékoliv z těchto podmínek se vylučuje možnost vzniku odpovědnosti (sankce) podle ustanovení § 13 obč. zák.

Neoprávněný zásah do osobnosti fyzické osoby je také vyloučen tam, kde je takový zásah s ohledem na zabezpečení priority veřejných zájmů výslovně dovolen, resp. kde je jeho možnost předpokládána zákonem – takovými případy jsou zejména zákonné licence, např. trestním řádem, zákonem o péči o zdraví lidu, zákonem o rodině aj.

Každý je povinen počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví, na majetku, na přírodě a životním prostředí (§ 415 obč. zák.).

Skutková zjištění, hodnocení důkazů, právní hodnocení

Soud podle ustanovení § 120 odst. 4 o.s.ř. vzal za svá skutková zjištění shodná tvrzení účastníků, že žalobce byl dne 9.2.2007 přijat do zdravotnické péče

Psychiatrické léčebny, Brno – Černovice na protialkoholní záchytnou stanici, zde při poskytování zdravotních služeb byly použity k omezení pacienta (žalobce) v pohybu omezovací prostředky – kurty.

Žalobce v tomto sporném řízení tvrdil (§ 120 odst. 1 o.s.ř.), že „policisté a lékaři dne 9.2.2007 mylně vyhodnotili, že je pod vlivem drog“ – tedy, že neměl být umístěn na protialkoholní záchytnou stanici Psychiatrické léčebny, Brno – Černovice. K tomuto tvrzení provedl soud důkazy listinami, a to záznamem o výjezdu Zdravotnické záchranné služby Jihomoravského kraje, p.o., Brno, nám. 28. října 23 ze dne 9.2.2007 v 19.31 hodin, ze kterého bylo zjištěno, že již v 19.33 hodin záchranná služba dojela do místa zásahu – XXXXX (Večerka), u osoby žalobce bylo ze záznamů RZP zjištěno, že se jedná o psychiatricky léčeného pacienta, do prodejny se přišel najíst – byl nahý, při vědomí, pravděpodobně pod vlivem drog, z přístrojů a pomůcek při ošetření použit pulsní oxymetr, nosítka, užito fyzické omezení popruhy, poloha pro transport – v polosedě, v 19.45 hodin předán vlastní RZP, pacienta ošetřoval lékař. Dále bylo ze záznamu záchranné služby zjištěno, že do místa zásahu v 19.37 hodin dojel vůz č. 21 Zdravotnické záchranné služby Jihomoravského kraje, p.o., Brno, aby provedl transport žalobce do zdravotnického zařízení – záchytné stanice Psychiatrické léčebny, Brno – Černovice, převážen byl na nosítkách, v polosedě, pod dohledem záchranáře, monitorován tlak a tep - hodnoty stabilní, pacient při transportu klidný, pod vlivem drog. Ze zprávy Psychiatrické léčebny, Brno – Černovice, centrálního příjmu nemocných ze dne 9.2.2007 bylo zjištěno, že žalobce byl sanitou RZP přivezen v 19.58 hodin, lékařem MUDr. V. pacient vyšetřen v sanitě, kde byl lehce omezen pro vlastní bezpečnost, k převozu došlo poté, co pobíhal nahý po obchodě, říkal, že se přišel najíst, v registru záchranné služby z minulosti uveden údaj o intoxikaci žalobce, v době vyšetření na centrálním příjmu byl pacient klidný, orientovaný osobou, časem ne, verbální kontakt zcela nepřínosný, bez agresivních projevů, altest nezvládl, zjištěna akutní intoxikace, stanovena diagnóza – Poruchy duševní a poruchy chování způsobené užíváním více drog a jiných psychotropních látek, pacient byl lékařem odeslán na protialkoholní záchytnou stanici. Ze záznamu protialkoholní záchytné stanice Psychiatrické léčebny, Brno – Černovice ze dne 9.2.2007 v 20.10 hodin bylo zjištěno, že důvodem dodání žalobce byla intoxikace neznámou psychotropní látkou a to, že budil veřejné pohoršení. Chování při přijetí bylo popsáno následujícím způsobem - chůze nejistá, nekomunikuje, altest nelze provést, odběr krve odmítá bez uvedení důvodu, uložen do lůžka, v záznamu dále uvedeno, že žalobce měl ze svršků pouze svetr, byl bez kalhot, bez bot, neměl u sebe doklady ani peníze. Lékařské vyšetření na záchytné stanici provedl MUDr. J. H..

Z výpovědi žalobce k jeho umístění v protialkoholní a protitoxikomanické záchytné stanici bylo zjištěno, že v průběhu dne 9.2.2007 si vzal asi 9 tablet léku Akineton, jen v průběhu odpoledne užil 7 tablet, lék mu předepsal lékař v Itálii, protože se u něho již v prosinci 2006 začala projevovat svalová ztuhlost, měl poruchy hybnosti, křeče, tyto problémy se nejvíce týkaly zápěstí obou rukou, lék měl sloužit ke

zvýšení hybnosti, k odstranění křečí. Měl už takové zdravotní potíže, že nemohl vydržet ve škole. Lékař žalobce poučil, jak má přípravek užívat, že si má brát 1 tabletu 3krát denně, stanovil délku léčby, mělo se jednat o léčbu krátkodobou, lék užíval od počátku ledna 2007. Akineton neužíval z toho důvodu, že by u něho byla zjištěna Parkinsonova nemoc. Žalobce si byl vědom, že uvedený lék v takovém množství, které požil dne 9.2.2007, brát nemá. Již v žalobě připustil, že se u něho z tohoto důvodu (předávkování) zřejmě výrazněji projeví vedlejší nežádoucí účinky: závratě, malátnost, neklid, strach, zmatenost, blouznění, poruchy paměti, halucinace, nervozita, rozšíření zornic. Žalobce potvrdil, že večer dne 9.2.2007 byl v prodejně potravin v Brně tak, že od pasu dolů nebyl oblečený, když pro něj přijela Policie ČR, nijak se nebránil, byl v šoku, že je nahý.

Soud ve smyslu ustanovení § 132 o.s.ř. zhodnotil výše uvedené důkazy, které provedl k tvrzení žalobce, že „policisté a lékaři dne 9.2.2007 mylně vyhodnotily, že je pod vlivem drog“, že tedy neměl být umístěn do protialkoholní záchytné stanice Psychiatrické léčebny, Brno – Černovice, a dospěl k závěru, že v řízení bylo prokázáno, a to nejen zprávami o zásahu záchranné služby, záznamem z centrálního příjmu nemocných v Psychiatrické léčebně a záznamem z protialkoholní záchytné stanice, ale i výpovědí samotného žalobce, že dne 9.2.2007 v cca 19.30 hodin byl žalobce ve stavu, kdy nekontroloval své chování v důsledku požití nadměrného množství léků (podle žalobce léku Akineton), pohyboval se ve frekventované části centra Brna, pouze ve svetr, jinak nahý, bez bot, nepochybně tím vzbuzoval veřejné pohoršení, navíc tak činil v jednom z nejchladnějších měsíců v roce, čímž riziko následků svého nekontrolovaného chování výrazně zvyšoval. Zprávy o poskytnutých zdravotních službách žalobci dne 9.2.2007 z časového intervalu od 19.30 do cca 20.20 hodin soud vyhodnotil jako věrohodné, a to včetně poznatků o konkrétním chování žalobce, popisu jeho stavu pod vlivem jiné návykové látky (akutní intoxikace). Do tohoto stavu zmatenosti se žalobce přivedl vědomě předávkováním léku Akineton, věděl, že užívá antiparkinsonika, že denní dávka tří tablet má být rozdělena rovnoměrně v průběhu dne, s odstupem nejméně 4 hodin, lékařem byl informován o nežádoucích účincích přípravku (neklid, strach, zmatenost, blouznění, halucinace, nervozita, rozšíření zornic). Informaci žalobce o množství užitých tablet dne 9.2.2007 vzal soud s velkou rezervou (účastník připustil 9 tablet), a to vzhledem k části jeho účastnického výsledku, kde uvedl, že se několikrát stalo, že měl takové křeče těla či rukou, že kromě léku Akineton musel žádat o injekce, příp. se stalo, že užil 5 až 6 tablet a v tomto stavu chodil studovat. Při takto nastavené „snášlivosti“ léku, lze důvodně předpokládat, že dávka užitá uvedeného dne byla významně vyšší než žalobcem připuštěná, a to s ohledem na délku trvání stavu jeho zmatenosti (výpověď žalobce ze dne 19.1.2012: „Až do 15.2.2007 si nic nepamatuji, vše je ve zprávách lékařů.“) i intenzitu kvalitativní poruchy vědomí, vnímání, psychomotorického chování. Vzhledem k takto zjištěnému skutkovému stavu k otázce umístění žalobce na záchytné stanici provedení dalších důkazů vyhodnotil soud jako nadbytečné (§ 120 odst. 1 věta druhá o.s.ř.).

V otázce právního posouzení, zda pro ošetření a nezbytný pobyt žalobce na záchytné stanici po dobu nezbytně nutnou k odeznění akutní intoxikace byly nebo nebyly dány relevantní důvody, dospěl soud k závěru, že umístění žalobce v protialkoholní a protitoxikomanické záchytné stanici bylo naprosto v souladu s ustanovením § 17 odst. 2 zákona č. 379/2005 Sb., ve znění platném k datu 9.2.2007, neboť pod vlivem jiné návykové látky nekontroloval své chování, jak bylo popsáno výše, bezprostředně tak pohybem po rušné části centra Brna, nahý, bez obuvi, v zimním měsíci únoru ohrožoval sebe, ale i jiné osoby (např. v důsledku svého nekontrolovaného vstupu do vozovky a zapříčinění dopravní nehody), navíc byl ve stavu, kdy na místech veřejně přístupných chodil od pasu dolů nahý, vzbuzoval tak veřejné pohoršení. Zákonné důvody pro postup podle shora citovaného ustanovení tedy byly dány, **žalobce byl povinen se podrobit ošetření a pobytu v záchytné stanici po dobu nezbytně nutnou k odeznění akutní intoxikace.**

Nedotknutelnost integrity osobnosti jako základní ústavní princip, a z toho plynoucí také zásada svobodného rozhodování v otázkách péče o vlastní zdraví, není v žádné civilizované společnosti absolutní a neomezená. Proto i citované ustanovení § 17 odst. 2 zákona o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami určuje situace, za kterých mohou být zdravotnické úkony provedeny i proti vůli občana (pacienta). Ze zjištěných okolností případu má soud za nepochybně prokázané, že se u žalobce jednalo o takovou situaci - v důsledku vlastního zavinění (předávkováním antiparkinsonikem) byl ve stavu kvalitativní poruchy vědomí a pozornosti, vnímání, poruchy psychomotorického chování, emotivity i afektu, bezprostředně tak ohrožoval sebe příp. i jiné osoby.

Žalobce ve sporu dále tvrdil, že „na protialkoholní záchytné stanici Psychiatrické léčebny, Brno – Černovice byl neoprávněně přikurtován k posteli na obou zápěstích, na krku, kolenou a kotnících, zaměstnanci záchytné stanice s ním jednali hrubě, klekli mu na hrudník, verbálně jej napadli, po dobu více než 10 hodin, kdy byl žalobce přikurtován, jej nikdo nepřišel zkontrolovat, měl pak špatně prokrvené končetiny, v krku pocit, že se dusí“.

Ke shora citovaným tvrzením žalobce o jeho omezení v pohybu ochrannými pásy nebo kurty, o zlém úmyslu zdravotnických pracovníků při použití omezení žalobce kurty, o délce trvání omezení v pohybu, o nedostatku kontrol žalobce v době omezení, který vedl k jeho zranění, provedl soud důkaz výsledkem žalobce (§ 131 odst. 1 o.s.ř. – žalobce s výsledkem souhlasil a dokazovanou skutečnost o zlém úmyslu zaměstnanců záchytné stanice při užití omezovacích prostředků, jejich hrubém jednání vůči žalobci, o tvrzeném přikurtování na dobu více než deseti hodin nelze prokázat jinak), dále provedl důkazy listinami, a to sdělením obsahu spisu Policie ČR MRBM-12433-21/TČ-2007, spisů Městského soudu v Brně sp. zn. 71 L 2710/2007, 71 L 695/2010, 71 L 1349/2009, 71 L 2557/2007, 71 L 137/2008, 71 L 1233/2007, sdělením obsahu záznamu protialkoholní záchytné stanice PL Brno – Černovice od

9.2.2007 20.10 hodin do 10.2.2007 7.15 hodin, záznamu o vyšetření na centrálním příjmu PL dne 10.2.2007 v 7.24 hodin, příjmovým záznamem a interním listem odd. JIPP Psychiatrické léčebny, Brno – Černovice ze dne 10.2.2007, záznamem z pracoviště fyzioterapie a rehabilitačního lékařství PL od 19.2.2007 do 2.3.2007, záznamem z neurologické ordinace Psychiatrické léčebny, Brno – Černovice ze dne 15.2.2007, záznamem pracoviště fyzioterapie a rehabilitačního lékařství PL ze dne 15.3.2007.

Z výpovědi žalobce vzal soud za prokázané, že v Psychiatrické léčebně, Brno – Černovice byl umístěn asi 11krát, nejednalo se o dobrovolné vstupy, souhlas vyjadřoval „vždy až po nějakém útlaku“, několikrát také on či jeho matka do léčebny volali Policii ČR, obvykle to souviselo s jeho napadením zdravotnickým personálem. V zahraničí byl na psychiatrických klinikách v Německu, Anglii, Itálii, bylo to asi 20krát, v Itálii se také léčil pro schizofrenii, bral lék Zyprexa. Na zahraničních psychiatrických klinikách byl žalobce vždy dobrovolně, vlastně si tam chtěl odpočinout. Pokud si dne 9.2.2007 způsobil předávkování léky, měl za to, že mu při ošetření měly být poskytnuty adekvátní zdravotnické služby, z Anglie měl zkušenost, že o pacienta předávkovaného drogou LSD se starali čtyři ošetřovatelé celou noc. V Psychiatrické léčebně, Brno – Černovice ho příkurtovali, při tomto omezení v pohybu se navíc zranil, v léčebně by mělo být více personálu, měli se mu tam věnovat, přečkat s ním jeho stav. Žalobce ve výpovědi uvedl, že „až do 15.2.2007 si nic nepamatuje, vše je ve zprávách lékařů“, nikdy se mu při hospitalizacích nestalo, že by měl „zpřerážené hnáty z kurtů“, devět dnů mu byla léčena tato zranění, MUDr. Č. ve své lékařské zprávě uvedl, že zranění souvisela s příkurtováním. V minulosti žalobce nebyl hospitalizován ani ošetřen na chirurgii pro popáleniny.

Ze spisu Městského soudu v Brně sp. zn. 71 L 2710/2007 soud zjistil, že žalobce byl dne 20.11.2007 umístěn do Psychiatrické léčebny, Brno – Černovice bez svého písemného souhlasu, neboť jevil známky duševní choroby, ohrožoval sebe nebo své okolí, byl bez schopnosti posoudit realitu, s bludnými představami, které měly zásadní vliv na jeho chování, pokud podepsal souhlas s umístěním, tento odvolal, uvedl, že byl pod vlivem drog. Usnesením označeného soudu č.j. 71 L 2710/2007-8 ze dne 19.12.2007 bylo rozhodnuto, že k převzetí L. B., nar. XXXXX, do Psychiatrické léčebny, Brno – Černovice došlo ze zákonných důvodů. Dále bylo ze spisu Městského soudu v Brně sp. zn. 71 L 695/2010 zjištěno, že dne 24.3.2010 byl žalobce umístěn bez svého souhlasu do stejného ústavu, důvodem přijetí byl stav žalobce, kdy ohrožoval sebe i své okolí, jevil známky těžké psychické choroby, měl zmatené myšlení, narušený kontakt s realitou, ovlivňován sluchovými halucinacemi, neadekvátní, nepredikovatelné jednání. Usnesením Městského soudu v Brně č.j. 71 L 695/2010 ze dne 31.3.2010 bylo rozhodnuto, že k převzetí žalobce do Psychiatrické léčebny, Brno – Černovice došlo ze zákonných důvodů. Dne 1.4.2010 byl z léčebny propuštěn. K dalším převzetím do psychiatrické léčebny bez písemného souhlasu žalobce došlo podle údajů ze spisu Městského soudu v Brně sp. zn. 71 L 1349/2009

dne 9.6.2009, sp. zn. 71 L 2557/2007 dne 20.11.2007, sp. zn. 71 L 1233/2007 dne 4.6.2007, žalobce i zde jevil známky duševní choroby, ohrožoval sebe nebo své okolí, k přijetí do ústavu došlo v prvních dvou případech ze zákonných důvodů, ve věci 71 L 1233/2007 byl žalobce dne 6.6.2007 propuštěn, proto soud zákonnost detence nepřezkoumával. Pokud si žalobce podal ústavní stížnost proti usnesení Krajského soudu v Brně č.j. 61 UL 25/ 2009-9 a postupu Městského soudu v Brně ve věci vedené pod sp. zn. 71 L 1233/2007, vč. jeho vyjádření ze dne 29.5.2009, sp. zn. St. 29/2009, Ústavní soud České republiky usnesením ze dne 29.6.2010, sp.zn. II. ÚS 2508/09 stížnost odmítl, v odůvodnění poukázal na čl. 5 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, ze kterého nevyplývá povinnost zajistit přezkum zákonnosti detence i v případě, že již byla ukončena a zadržovaný je na svobodě. Článek 5 Úmluvy je dle Ústavního soudu třeba vnímat v jeho úplnosti a neopomíjet i záruky obsažené v jeho odstavci 5, podle něhož každý, kdo byl obětí zadržení v rozporu s ustanoveními tohoto článku, má nárok na odškodnění, zatímco záruky obsažené v odstavci 4 míří na situaci, kdy je dotčený stále zadržován.

Ze spisu Policie České republiky, Městské ředitelství policie Brno, Obvodní oddělení policie Brno – Komárov č.j. MRBM-12433/TČ-16-2007 soud zjistil, že dne bylo doručeno trestní oznámení žalobce proti Psychiatrické léčebně, Brno – Černovice, a to „pro verbální napadení a hrubé jednání zdravotního personálu záchranné stanice, kde v návaznosti na 14ti hodinové kurtování utrpěl těžké poranění na rukou, do propouštěcí zprávy byly uvedeny nepravdivé údaje“. Usnesením č.j. MRBM-12433/TČ-16-2007 ze dne 11.12.2007 bylo rozhodnuto o odložení věci podezření ze spáchání trestného činu ublížení na zdraví tím, že „v době od 20.10 hodin dne 9.2.2007 do 7.15 hodin dne 10.2.2007 přikurtovali pana L. B. na PZS Černovice, ul. Húskova 2, Brno, kdy následně opomněli kurtovaného kontrolovat a tento si ve stavu silného ovlivnění psychoaktivními látkami v místech upevnění kurtů způsobil poranění nervů horních končetin“, neboť ve věci nejde o podezření z trestného činu a není na místě věc vyřešit jinak. O stížnosti žalobce proti uvedenému rozhodnutí bylo usnesením Městského státního zastupitelství v Brně č.j. 6 ZN 2823/2007-12 ze dne 12.2.2008 rozhodnuto tak, že stížnost byla podle § 148 odstavec 1 písm. c) trestního řádu jako nedůvodná zamítnuta. Podle státní zástupkyně policejní orgán na základě úplně provedeného prověřování trestního oznámení L. B. dospěl ke správnému závěru, že se nejedná o podezření z trestné činnosti a není namístě věc vyřešit jinak, když bylo zjištěno a je možno vzít za prokázané, že „poškozený L. B. byl kurtován zcela v souladu s právními předpisy, neboť v době přijetí na PZS svým agresivním chováním ohrožoval sebe i okolí. O jeho agresivitě svědčí i sama skutečnost, že v místech kurtování měl posléze zjištěná i povrhová poranění pokožky, která byla následně léčena. Byly prováděny kontroly ve frekvenci po 20 minutách a způsobem upraveným vnitřními předpisy PL, způsob zápisu provedených kontrol je též upraven vnitřními předpisy, když v kritické době byly zaznamenávány pouze změny ve stavu a chování pacientů. Poškozený byl kurtován dne 9.2.2007 v 20.10 hodin, ve 22.00 odkurtován, pohyboval se po cele, snažil se dostat na okno, v 4.30 hodin dne 10.2.2007 fyzicky napadl ošetřovatele, proto byl opět kurtován,

garnitura byla zrušena v 5.00 hodin. Následně v 6.30 hodin vyšetřen lékařem MUDr. H., opět pro agresivitu omezen v lůžku, konstatována suspektní akutní intoxikace více psychotropními látkami, přetrvávající i po 14 hodinách, téhož dne 7.24 hodin byl přijat do PL Černovice a uložen na JIPP“.

Žalobce v projednávaném sporu o ochranu osobností tvrdil (§ 101 odst. 1 písm. a/ o.s.ř.) **mimořádně závažné skutečnosti o nelidském či ponižujícím zacházení, příp. trestu ze strany zdravotnických pracovníků**, kterému se musel podrobit při ošetření a pobytu na protialkoholní záchytné stanici Psychiatrické léčebny, Brno – Černovice v době od 20.10 hodin dne 9.2.2007 do 7.24 hodin dne 10.2.2007. **Tvrzené skutečnosti o zlém úmyslu zdravotnických pracovníků při použití omezení kurty** („Když ošetřovatelé kurty upevňovali, jednali se žalobcem velmi hrubě, jeden z nich mu dokonce klekl na hrudník a řekl: Hajzle, máš, cos chtěl.“), **o délce trvání omezení v pohybu více než 10 hodin** (v trestním oznámení Policii ČR ze dne 7.6.2007 žalobce uvedl, že se jednalo o 14 hodin), **o absenci jakékoliv kontroly při takto dlouhém desetihodinovém omezení kurty** („Po dobu více než 10 hodin, kdy byl žalobce přikurtován, jej nepřišel nikdo zkontrolovat.“), **o příliš utaženém kurtu na krku** (a/ z žaloby: „Kurty kolem krku byly příliš utaženy, proto měl žalobce pocit, že se dusí, cítil silnou bolest a bál se, že zemře.“, b/ ze stanoviska žalobce ze dne 5.10.2010: „Po doručení vyjádření žalované a po rozhovoru s žalobcem však byla zástupkyně srozuměna s tím, že hrdlo žalobce bylo zapáleno kvůli zvýšené tělesné teplotě žalobce a ne upevněním kurty. Zástupkyně námitku žalované přijímá v tom rozsahu, že popruhy kurtovacího setu nebyly upevněny kolem krku žalobce.“, c/ z protokolu o jednání ze dne 19.1.2012: „Žalobce byl patrně jiným způsobem než kurty omezen v pohybu hlavy, zranění vyplývá z lékařských zpráv, nové důkazy nenavrhuje.“) **jednoznačně žalobce neprokázal**. Pokud tvrzení o nelidském a ponižujícím zacházení, příp. trestu ze strany zdravotnických pracovníků, o délce omezení kurty bez kontrol zdravotnickými pracovníky v trvání více než deseti hodin a o utaženém kurtu na krku měla být žalobcem prokázána (§ 101 odst. 1 písm. b/, § 120 odst. 1 o.s.ř.) jeho výsledkem, pak soud nenabyl přesvědčení o pravdivosti uvedených skutkových tvrzení, neboť sám žalobce ve výpovědi dne 19.1.2012 uvedl: „Až do 15.2.2007 si nic nepamatuji, vše je ve zprávách lékařů. K otázce, jak jsem tedy uváděl skutková tvrzení v žalobě, uvádím, že se mi nikdy nestalo, že bych měl zpřerážené hnáty z kurtů.“. Konkrétní dokazované skutečnosti o úmyslném zlém nakládání s žalobcem na protialkoholní záchytné stanici (nikoliv skutečnosti o použití omezujících prostředků, kdy by to bylo nutné pro ochranu pacienta), které buď zcela logicky nemohou vyplývat, příp. nevyplynávají z lékařských zpráv, žalobce výpovědí neprokázal, naopak v žalobě vyličený skutkový děj s citací konkrétních slov zdravotnického pracovníka, který ho omezoval v pohybu, sám zpochybnil sdělením, že si do 15.2.2007 nic nepamatuje, odkázal na údaje uvedené ve zprávách lékařů. Toto sdělení o stavu jeho vědomí i po propuštění ze záchytné stanice odpovídá zprávě MUDr. V. z centrálního příjmu nemocných PL ze dne 10.2.2007 v 7.38 hodin, příjmovému záznamu na odd. JIPP Psychiatrické léčebny, Brno – Černovice ze dne 10.2.2007 v 8.47 hodin i záznamu primářky MUDr. V. z vyšetření na odd. JIPP ze dne

10.2.2007 v 10.01 hodin (pacient dosud zmatený, nepřiléhavosti v chování, hovoří nesrozumitelně, diagnóza: psychotický stav vs. při intoxikaci psychostimulanciemi), její následné zprávě v 18.50 hodin (pacient dosud zmatený). Provedený důkaz výsledkem žalobce v části, ve které se týkal kurtování na krku a zlého nakládání zdravotnickými pracovníky, soud pokládá vzhledem k údajům, že si žalobce do 15.2.2007 nic nepamatuje, a vzhledem k jeho opakovaným změnám ve vyličení skutkového děje (připoután na krku – nepřipoután na krku) za nevěrohodný. Soud ve vztahu k zastoupenému žalobci řádně splnil poučovací povinnost podle ustanovení § 118a odst. 1, 2 o.s.ř., žalobce tvrzení o kurtování na krku, hrubém nakládání zdravotnickými pracovníky nedoplnil, nenavrhл další důkazy potřebné k prokázání těchto sporných tvrzení.

V projednávané věci se soud dále zabýval tvrzením žalobce, že k neoprávněnému zásahu do jeho osobnostních práv žalovanou došlo „kurtováním na protialkoholní záchytné stanici při hospitalizaci z 9.2. na 10.2.2007, kdy po dobu více než deseti hodin, kdy byl přikurtován, jej nepřišel nikdo zkontrolovat, použití omezovacích prostředků mu způsobilo i závažné zranění horních končetin“. Žalobce k tvrzení o kurtování při ošetření a nezbytném pobytu na záchytné stanici v době od 20.10 hodin dne 9.2.2007 do 7.15 hodin dne 10.2.2007 v trvání více než deseti hodin a k tvrzení, že ho v této době, kdy byl přikurtován, nikdo nepřišel zkontrolovat, navrhl provedení důkazu výsledkem žalobce, důkazu listinami – kopie zdravotnické dokumentace žalobce z pobytu v PL Brno – Černovice v únoru 2007, spis Policie ČR č.j. MRBM-12433/TČ-16-2007, vč. znaleckého posudku MUDr. B. V. ze dne 10.12.2007. Označené důkazy soud provedl a dospěl k následujícím závěrům: podle záznamů záchranné služby a centrálního příjmu nemocných PL, jak uvedeno výše, byl žalobce odeslán na ošetření a nezbytný pobyt k odeznění akutní intoxikace na záchytnou stanici poté, co ve stavu, kdy nekontroloval své chování, se pohyboval ve frekventované části centra Brna, byl pouze ve svetr, jinak nahý, bez bot (únor!), vzbuzoval veřejné pohoršení, ohrožoval sebe i své okolí. Podle výpovědi žalobce se do tohoto stavu přivedl vědomě předávkováním léku Akineton (antiparkinsonika). V protialkoholní záchytné stanici byl žalobce přijat dne 9.2.2007 v 20.10 hodin, k omezení volného pohybu pacienta kurty došlo celkem třikrát – nejprve po převozu na záchytnou stanici do 22.00 hodin, podruhé v 4.30 hodin dne 10.2.2007 do 5.30 hodin, potřetí byl omezen v 6.30 hodin do 7.15 hodin. Výše uvedené údaje o použití omezovacích prostředků na protialkoholní záchytné stanici od 20.10 hodin dne 9.2.2007 do 7.15 hodin dne 10.2.2007 byly prokázány zdravotní dokumentací. Pokud žalobce v řízení tvrdil, že „při hospitalizaci z 9.2.2007 do 10.2.2007 byl přikurtován po dobu více než deseti hodin“ (v trestním oznámení ze dne 7.6.2007 žalobce tvrdil, že kurtování trvalo dokonce 14 hodin), pak toto tvrzení výpovědi ze dne 19.1.2012 neprokázal (viz výše závěr ke sdělení: Až do 15.2.2007 si nic nepamatuji, vše je ve zprávách lékařů.), jiné důkazy na podporu tohoto tvrzení žalobce nenavrhл.

Soud zjišťoval další rozhodné okolnosti, za kterých došlo k použití omezujících prostředků, zda to bylo nutné pro ochranu pacienta, příp. jiných osob umístěných na

záchytné stanici či personálu tohoto zařízení. Prioritně bylo nezbytné zjistit, zda použití konkrétního omezovacího prostředku indikoval lékař, příp. potvrdil jeho odůvodněnost, k tomuto bylo ze záznamu protialkoholní záchytné stanice ze dne 9.2.2007 zjištěno, že lékařské vyšetření při přijetí i vyšetření dne 10.2.2007 v 6.30 hodin provedl MUDr. J. H. (ze zdravotnických pracovníků měli službu K., M., H.), poskytování zdravotních služeb tak bylo odborně zajištěno. Pokud jde o způsob ošetření, ze záznamů záchranné služby bylo zřejmé, že se u žalobce jedná o psychiatricky léčeného pacienta, tento byl ve stavu akutní intoxikace, vzhledem ke kusému a nepřínosnému kontaktu nebylo možno zjistit, jaká psychofarmaka užil, odběr krve žalobce odmítl bez uvedení důvodu, takto bylo vyloučeno, že by mohla být zahájena farmakoterapie, neboť nebylo možno určit, jaké léčivé přípravky by mohly přinést podstatné zlepšení stavu žalobce či by byly alespoň vhodné k omezení jeho volného pohybu. V úvahu logicky připadala nefarmakologická opatření, aby zařízení s ohledem na stav akutní zmatenosti žalobce zabránilo jeho případnému neúmyslnému či úmyslnému sebepoškození, útěku z nemocničního zařízení atd. Jak vyplývá ze zdravotní dokumentace záchytné stanice, pacient nebyl klidný, nebyl přístupný domluvám, z charakteru diagnózy pak obecně plyne, že delirantní stav se vyznačuje kolísáním v intenzitě příznaků. Přes značné výhrady k nedostatečně pečlivému zpracování zdravotnické dokumentace protialkoholní záchytnou stanicí soud dospěl k závěru, že omezení pacienta (žalobce) v pohybu ochrannými pásy nebo kurty bylo terapeuticky nezbytné, neboť riziko z jeho chování bylo vysoké. K takovému závěru soud dospěl na základě zjištění ze zdravotnické dokumentace žalobce, která je součástí spisu Policie ČR, Městského ředitelství policie Brno, OOP Brno – Komárov č.j. MRBM-12433-21/TC-2007-16, kde se sám žalobce vyjadřoval ošetřujícím lékařům k bezprostřednímu podnětu k předávkování léky, ke stavu před nadměrným požitím antiperkinsonika, k množství užitého psychofarmaka, k tomu, že dne 9.2.2007 měl sebevražedné (suicidální) myšlenky, že má i značné zkušenosti s užíváním drog (z denního záznamu lékaře z odd. JIPP Psychiatrické léčebny, Brno – Černovice v 16.20 hodin dne 10.2.2007 vyplývá, že předávkování léky předcházela konflikt žalobce s matkou, připustil, že „včera měl i suicidální (sebevražedné) myšlenky, nyní je popírá“, ze záznamu v 9.20 hodin dne 11.2.2007 zjištěno, že žalobce přiznává, že „bral drogy, hlavně kokain a trávu, před půl rokem míval i hlasy, nyní nejsou“, dne 12.2.2007 v 12.50 hodin: „drogy bral dříve, pervitin“, ze záznamu v 8.57 dne 13.2.2007 zjištěno, že žalobce „v den přijetí do PLČ požíval Akinetonu (asi 10 tablet), na zklidnění, celý se ten den trásl a chtěl, aby tento stav odezněl“). Navíc žalobce byl na záchytnou stanici přivezen nahý (obnažený od pasu dolů), nemohlo být v dané situaci ani zřejmé, zda případně netrpí nějakou sexuální deviací, není vzhledem k sexuálním aktivitám infikován virem HIV, hepatitidou typu A, C (ke zjištění HIV i hepatitidy směřoval podle záznamu v interním listu ze dne 10.2.2007 pokyn lékaře pro odběr krve). Jak již bylo uvedeno výše, soud za takto zjištěných okolností vyhodnotil omezení volného pohybu žalobce při poskytování zdravotních služeb na záchytné stanici v uvedeném časovém úseku jako terapeuticky nutné pro ochranu pacienta i jeho okolí a personálu záchytné stanice, žalovaná v dané případě splnila své povinnosti vyplývající ze zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví

lidu, ze zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních ochrany před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících předpisů, v platném znění, i svoji obecnou povinnost podle ustanovení § 415 obč. zák., neboť vzhledem ke konkrétním okolnostem (zmatenost žalobce v důsledku akutní intoxikace, vč. suicidálních myšlenek) zachovala takový stupeň pozornosti, který bylo možno vzhledem ke konkrétní časové a personální situaci rozumně požadovat (očekávání žalobce, které vyjádřil ve své výpovědi dne 19.1.2007, že by ho ošetřovatelé měli držet celou noc a takto s ním měli přečkat jeho stav, jak to viděl v léčebně v Anglii u pacienta předávkovaného drogou LSD, není reálné, k naplnění tohoto očekávání by si patrně účastník musel zvolit jiné zařízení, které by mu mohlo takové nadstandardní služby poskytnout).

Soud v této souvislosti neopomenul vyhodnotit skutečnosti týkající se žalobcem tvrzené nedbalé péče zdravotnického personálu protialkoholní záchytné stanice, v důsledku které si přivodil zranění obou zápěstí při svém neklidu v omezení kurty. Úvodem této části si však soud dovoluje z důvodu interpretační zajímavosti a výchovného působení citovat z Komentáře OZO autorů F. Roučka a J. Sedláčka právní pravidlo založené tehdejší prvorepublikovou soudní praxí ve vztahu k imateriální škodě: „pokud se to se zřetelem na okolnosti případu srovnává se slušností, může poškozený žádat peněžité zadostiučinění i za svou nemateriální újmu“, to v návaznosti na ustanovení § 1307, věta první OZO: „Uvedl-li se někdo vlastním zaviněním ve stav pomatení smyslů nebo do stavu nouze, buď také škoda v něm způsobená přičtena jeho zavinění“.

Žalobce je podle vlastního vyjádření osobou, která není omezena či zbavena způsobilosti k právním úkonům, avšak (jak plyne z listinných důkazů provedených v tomto řízení) v rámci svého svobodného rozhodování v otázkách péče o vlastní zdraví, přes projevy psychických chorob, experimentuje s různými drogami a psychofarmaky, a to až do té míry, že dochází i k ohrožení jeho života, jak se tomu stalo dne 9.2.2007. Díky záchrannému systému fungujícímu v České republice (v daném případě zakončenému protialkoholní záchranou stanicí Psychiatrické léčebny, Brno – Černovice) se v konkrétním případě žalobcovy akutní intoxikace podařilo zabránit jeho neúmyslnému či úmyslnému sebepoškození, tomu, že se mohl stát obětí trestného činu atd. Pokud celý tento jeho exces skončil pouze povrchoвым poraněním pokožky na zápěstích, které si způsobil při kurtování (jak žalobce uvedl v žalobě: „když se snažil z kurtování uvolnit“), pak se jedná vskutku o nevýznamnou marginálnost. Za tento následek si zcela odpovídá žalobce (§ 441 obč. zák.), který se vědomě předávkoval psychofarmaky, v následném stavu kvalitativní poruchy vědomí a pozornosti, vnímání, psychomotorického chování vyšel ze svého bydliště na veřejné prostory, po umístění RZP na protialkoholní záchytnou stanici nebyl schopen napomoci k úspěšnému použití mírnějších postupů než je použití omezovacích prostředků (nekomunikoval, nebyl přístupný domluvě, fáze jeho neklidu kolísaly, zjevně neovládal nejzákladnější tělesné funkce – viz zpráva lékaře v chorobopisu ze dne 10.2.2007 „na kůži stehy patrné zbytky hnědé stolice“). Tímto svým jednáním

porušil obecnou prevenční povinnost podle ustanovení § 415 obč. zák. Jako důvodnou soud v této souvislosti vyhodnotil námitku žalované ke správnosti závěrů znaleckého posudku MUDr. B. V., znalce z oboru neurologie, ze dne 10.12.2007, zejm. v části ad 2/ str. 5 posudku: „Komprese nervů byla způsobena kurtováním horních horních končetin L. B. za jeho pobytu na záchytné stanici v noci z 9.2.2007 na 10.2.2007.“. Tento závěr znalec uvedl s odkazem na skutkové zjištění uvedené v části 1/ - Studium trestního spisu, zdravotnické dokumentace, výpis: „Za pobytu pacienta na Záchytné stanici od večera 9.II.07 do rána 10.II.07 byla u nemocného prováděna nutná kurtace pro jeho neklid a agresivitu.“, a to k dotaz Policie ČR pod ad 2/ Jaký je mechanismus poranění L. B., zda k těmto mohlo dojít v důsledku poranění kůže o kurty či v důsledku komprese rukou nadměrným utažením kurtů. Znalec se vyjádřil k otázce, která je mimo rámec jeho odbornosti, navíc v posudku nikterak nezhodnotil údaj: a/ o požívání drog žalobcem, což je skutečnost, která v návaznosti na druh drogy a délku užívání, měla být vyhodnocena a to především v návaznosti i na další údaj, že žalobce užíval Akineton (antiparkinsonika), b/ o zdravotních obtížích, které předcházely u žalobce léčbě přípravkem Akineton (žalobce ve vyjádření dne 19.1.2012 sám uvedl, že se léčil s atrofii – regresní změnou postihující normálně vyvinutý orgán nebo tkáň, není zcela zřejmé, zda se v jeho případě jednalo o svalovou atrofii či atrofické postižení kloubů atd.). Rovněž závěr a doporučení MUDr. I. Č. ve zprávě o vyšetření žalobce dne 15.2.2007 v neurologické ordinaci Psychiatrické léčebny, Brno – Černovice „V návaznosti na kurtování je evidentní paresa n. ulnaris, vycházející z oblasti loktů, kompresivní původ. Stupeň postižení je velmi těžký vlevo, středně těžký až těžký je vpravo. Považuji za nutnou fyzikální terapii na rehabilitaci – cílit na oba ulnarisy – zejména proto, že se jedná o profes. hudebníka (cellistu).“ vychází z neúplných či dokonce nesprávných údajů. Předně podle výpovědi žalobce dne 19.2.2007 u něho probíhala léčba pro svalovou ztuhlost obou rukou, k odstranění křečí v zápěstích, tato byla prováděna Akinetonem (údaj žalobce lékaři sdělil), léčba nebyla dokončena, dne 9.2.2007 byla v návaznosti na akutní intoxikaci právě tímto přípravkem jednorázově skončena, ačkoliv by ukončení mělo dojít pozvolna (antiparkinsonika). Žalobce lékaři také sdělil lživou informaci, že je profesionální hudebník (cellista), ačkoliv podle své výpovědi dne 19.1.2012 nikdy v tomto oboru nepracoval, konzervatoř nedokončil, hrou na violoncello ji někdy jen přivydělával, aby „nemusel soustavně pracovat“. Jmenovanému lékaři žalobce zamlčel, že užíval drogy, příp. nadužívá léky, což má vždy podstatný následek nejen pro duševní zdraví, ale i pro zdraví fyzické (viz atrofie). Věrohodnost obou důkazů k závažnosti zranění při kurtování tak byla výrazně snížena v návaznosti na výpověď samotného žalobce. Zastoupený žalobce byl k povinnosti navrhnout důkazy poučen (§120 odst. 1 o.s.ř.), žádné další nenavrl.

Žalobce v řízení s ohledem na výše uvedené vyhodnocení důkazů zjevně neprokázal naplnění podmínek pro občanskoprávní odpovědnost žalované za neoprávněný zásah do práva na ochranu osobnosti, proto byl jeho žalobní návrh v celém rozsahu zamítnut.

Náklady řízení

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl ve smyslu ustanovení § 142 odst. 1 o.s.ř. podle výsledku sporu tak, že úspěšné žalované přiznal plnou náhradu nákladů řízení, tyto sestávají z náhrady nákladů právního zastoupení v paušální sazbě 25.000,- Kč dle § 6 odst. 1 písm. a) vyhl. č. 484/2000 Sb., náhrady hotových výdajů v paušální částce 300,- Kč za jeden úkon právní služby (převzetí a příprava zastoupení, písemné vyjádření k žalobě, účast při jednání soudu dne 19.1.2012), tj. 3 x 300,- Kč, náhrada daně z přidané hodnoty v částce 5.240,- Kč, celkem 31.440,- Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **j e** možno podat odvolání do **15 dnů** ode dne doručení k Vrchnímu soudu v Olomouci, prostřednictvím podepsaného soudu.

V Brně dne 19. ledna 2012

Za správnost vyhotovení:
Jana Kristková

Mgr. Dagmar Bastlová, v.r.
samosoudkyně